

استاندارد ملی ایران

۲۱۵۶۸

چاپ اول

۱۳۹۵

جمهوری اسلامی ایران

Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

INSO
21568

1st.Edition
2017

راهنمای طراحی سازه‌های آرایه فتوولتائیک

Design guide on structures for
photovoltaic array

ICS: 27.160

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیر دولتی حاصل می‌شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشتہ طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهای ملی تلقی می‌شوند که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موادین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/ یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاهها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«راهنمای طراحی سازه‌های آرایه فتوولتائیک»

سمت و / یا محل اشتغال:

مدیر کنترل کیفیت پروژه‌ها - شرکت
کیسون

رئیس:

نیوشا، علی
(دکترای مهندسی سازه)

دبیر:

رئیس گروه تدوین استاندارد- سازمان
انرژی‌های نو ایران (سانا)

شاهنواز، محمدرضا
(کارشناسی ارشد مهندسی شیمی)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

رئیس گروه طرح‌های پیک سایی و گسترش
خدمات نوین - شرکت توانیر

احمدی‌زاده، عبدالامیر
(کارشناسی مهندسی برق)

کارشناس تحقیقات - شرکت توزیع نیروی
برق تهران بزرگ

بشیری، مژگان
(کارشناسی ارشد مهندسی برق)

عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی

حمزه، محسن
(دکترای مهندسی برق)

کارشناس آزمایشگاه متالورژی- پژوهشگاه
نیرو

سلطانلو، مصطفی
(کارشناسی مهندسی متالورژی)

کارشناس- سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا)

سیدی گلسفیدی، سید مهدی
(کارشناسی ارشد مهندسی عمران)

کارشناس ارشد برق- شرکت مهندسین
مشاور توسعه صنعت برق

شیخ کانلوی میلان، قادر
(کارشناسی ارشد مهندسی برق)

کارشناس- سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا)

عبداللهی، ربابه
(کارشناسی مهندسی برق)

سمت و / یا محل اشتغال:

مدیر عامل - شرکت سولار ذکا نیرو

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

قادری، بیژن

(کارشناسی ارشد مهندسی برق)

سرپرست کتابخانه و مرکز اسناد - شرکت
موننکو

محمدی، مژگان
(کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی)

رئیس گروه کاربردهای نیروگاهی انرژی
خورشیدی - سازمان انرژی های نو ایران
(سانا)

محمود پور، علیرضا
(کارشناسی ارشد مهندسی متالورژی)

مدیر تحقیق و توسعه - شرکت ویما

مرتضوی نیر، سید احمد
(کارشناسی ارشد مهندسی الکترو اپتیک)

کارشناس پژوهش - پژوهشگاه نیرو

همدانی، بنفشه
(کارشناسی ارشد مهندسی برق)

رئیس گروه نظارت بر اجرای استاندارد برق و
مهندسی برق و مهندسی پزشکی - سازمان
ملی استاندارد

ویراستار:

ایازی، جمیله

(کارشناسی مهندسی الکترونیک)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ح	پیش گفتار
۱	هدف و دامنه کاربرد
۱	مراجع الزامی
۲	اصطلاحات و تعاریف
۳	بار مفروض
۳	۱-۴ دسته بندی بارهای مفروض
۳	۲-۴ شرایط بارگذاری و ترکیب بارها
۴	بار باد
۴	۱-۵ بار باد برای طراحی
۴	۲-۵ فشار مبنای باد برای طراحی
۸	۳-۵ ضریب نیروی باد
۱۳	بار برف
۱۳	۱-۶ بار برف زمین
۱۶	۲-۶ بار برف طراحی
۱۸	بار زلزله برای طراحی
۱۹	ماده و تنש مجاز
۱۹	۱-۸ انتخاب مواد
۱۹	۲-۸ تنش‌های مجاز
۲۱	اتصال اجزاء
۲۱	۱۰ حفاظت در برابر خوردگی
۲۲	پیوست الف (آگاهی‌دهنده) راهنمای فولادها و آلومینیوم‌های تحت پوشش گروه استانداردهای JIS اشاره شده در این استاندارد
۳۳	پیوست ب (آگاهی‌دهنده) منابع
۱۱	شکل ۱ - شکل سطح مقطع قاب

جدول ۱ - شرایط بارگذاری و ترکیب بارها

ادامه فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
جدول ۲- سرعت مبنای باد برای مناطق مختلف کشور	۴
جدول ۳- ضریب اثر جهشی باد	۷
جدول ۴- α و Z_G, Z_b	۷
جدول ۵- ضریب اهمیت	۸
جدول ۶- ضریب نیروی باد برای صفحه مدول فتوولتائیک	۱۰
جدول ۷- ضریب نیروی باد ساختار مشبك	۱۱
جدول ۸- ضریب نیروی باد برای جزء ساده	۱۲
جدول ۹- بار برف زمین بر اساس انواع مناطق	۱۴
جدول ۱۰- بار برف زمین و شدت بارش برف در مناطق مختلف کشور	۱۴
جدول ۱۱- ضریب اهمیت	۱۷
جدول ۱۲- ضریب برگیری	۱۷
جدول ۱۳- ضریب اهمیت	۱۹
جدول ۱۴- مثالی از مواد برای سازه‌ها	۱۹
جدول الف-۱- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3101	۲۲
جدول الف-۲- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3101	۲۲
جدول الف-۳- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3106	۲۳
جدول الف-۴- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3106	۲۴
جدول الف-۵- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3114	۲۵
جدول الف-۶- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3114	۲۶
جدول الف-۷- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3444	۲۷
جدول الف-۸- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3444	۲۸
جدول الف-۹- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3466	۲۹
جدول الف-۱۰- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3466	۲۹
جدول الف-۱۱- ترکیب شیمیایی آلومینیومهای تحت پوشش گروه JIS H 4100	۳۰

پیش گفتار

استاندارد "راهنمای طراحی سازه‌های آرایه فتوولتائیک" که پیش نویس آن در کمیسیون‌های مربوط در سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا) تهیه و تدوین شده است، در هفتاد و هفتمین اجلاس کمیسیون ملی استاندارد انرژی مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۸ تصویب شد. اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران- ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدیدنظر خواهند شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها ارائه شود، در هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط، مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

منابع و مأخذی که برای تهیه و تدوین این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

1- JIS C8955, 2011: Design guide on structures for photovoltaic array

- ۲- مبحث ششم مقررات ملی ساختمان ایران

3- Book: Stahlschlüssel(Key to Steel), ISBN 3-922599-20-6, 2004

4- Software: Stahlschlüssel - Key to Steel, 2004, Version 4.0

راهنمای طراحی سازه‌های آرایه فتوولتائیک

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، ارائه راهنمای طراحی سازه آرایه فتوولتائیک (که از این به بعد «آرایه» نامیده می‌شود) است که اختلاف ارتفاع پایین ترین تا بالاترین نقطه این سازه ۴m یا کمتر می‌باشد. این استاندارد برای آرایه‌های زیر کاربرد ندارد:

- (الف) آرایه‌هایی که بعنوان اجزای سازنده ساختمان از قبیل مواد پشت بام و پنجره استفاده می‌شوند؛
- (ب) آرایه‌هایی که در ارتفاع بیشتر از ۶۰m از سطح زمین نصب می‌شوند.

۲ مراجع الزامی

در مراجع زیر ضوابطی وجود دارد که در متن این استاندارد به صورت الزامی به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب، آن ضوابط جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند.

در صورتی که به مرجعی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن برای این استاندارد الزام‌آور نیست. در مورد مراجعی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی برای این استاندارد الزام‌آور است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۶۳۵۳ سال ۱۳۹۱: پوشش‌های گالوانیزه غوطه‌وری گرم بر روی قطعات آهنی و فولادی-ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

۲-۲ مبحث ششم مقررات ملی ساختمان ایران

2-3 JIS C 8960 Glossary of terms for photovoltaic power generation

2-4 JIS G 3101 Rolled steels for general structure

2-5 JIS G 3106 Rolled steels for welded structure

2-6 JIS G 3114 Hot-rolled atmospheric corrosion resisting steels for welded structure

2-7 JIS G 3302 Hot-dip zinc-coated steel sheet and strip

2-8 JIS G 3350 Light gauge steel sections for general structure

2-9 JIS G 3444 Carbon steel tubes for general structure

2-10 JIS G 3466 Carbon steel square and rectangular tubes for general structure

2-11 JIS H 4100 Aluminium and aluminium alloy extruded shape

۳ اصلاحات و تعاریف

در این استاندارد علاوه بر اصطلاحات و تعاریف ارائه شده در استاندارد JIS C8960، اصطلاحات با تعاریف زیر نیز به کار می‌روند.

۱-۳

سازه‌ها

structures

اصطلاح عمومی برای قطعاتی از قبیل تیرهای منفرد، سازه‌های نگهدارنده و غیره که برای نگهداشتن مدول فتوولتائیک (که از این به بعد «مدول» نامیده می‌شوند) در نظر گرفته می‌شوند.

۲-۳

بار ثابت (بار مرده)

fixed load

باری که به صورت دائم اعمال شده و جرم مدول‌ها، سازه‌ها و غیره را شامل می‌شود.

۳-۳

بار باد

wind load

بار ناشی از نیروی فشار باد که به مدول‌ها، سازه‌ها و غیره اعمال می‌شود.

۴-۳

بار برف

snow load

بار ناشی از جمع شدن برف که به سطح مدول‌ها اعمال می‌شود.

۵-۳

بار زلزله

seismic load

نیروی افقی زلزله که به سازه‌ها اعمال می‌شود.

۶-۳

ضریب اهمیت (ضریب اهمیت کاربرد)

application coefficient

ضریبی که باید برای محاسبه بار باد یا بار زلزله در نظر گرفته شود. این ضریب با توجه به اهمیت کاربرد سامانه فتوولتائیک تعیین می‌شود.

۷-۳

دوره بازگشت

recurrence interval

دوره زمانی (تعداد سال‌هایی) که طول می‌کشد تا پدیده‌ای طبیعی با قدرت مشخص (گردباد، باران سنگین، بارش برف سنگین، زلزله و غیره) مجددًاً اتفاق بیفتد.

ضریب محیطی

environmental coefficient

ضریبی که باید برای محاسبه بار باد در نظر گرفته شود. این ضریب با توجه به ارتفاع محل نصب، شرایط جغرافیایی، ویژگی‌های طبیعی و سایر ویژگی‌های محل ساخت تعیین می‌شود.

۴ بار مفروض

۱-۴ دسته بندی بارهای مفروض

چهار نوع بار زیر برای اعمال به سازه، فرض می‌شوند.

الف- بار ثابت (G): مجموع بار جرم مدولها (G_M) و سازه‌ها (G_K) می‌باشد.

ب- بار باد (W): باری که جمع برداری نیروی فشار باد (W_M) اعمال شده به مدولها و نیروی فشار باد (W_K) اعمال شده به سازه‌ها می‌باشد.

ج- بار برف (S): بار عمودی برف که به صفحه مدول اعمال می‌شود.

د - بار زلزله (K): نیروی افقی زلزله که به سازه‌ها اعمال می‌شود.

۲-۴ شرایط بارگذاری و ترکیب بارها

شرایط بارگذاری و ترکیب بارها باید مطابق جدول ۱ باشد.

جدول ۱- شرایط بارگذاری و ترکیب بارها

دسته بندی		شرایط بارگذاری	
منطقه با بارش برف سنگین ^۱	منطقه عمومی ^۱	ساکن	بلند مدت
G	G	برف	بلند مدت
$G + 0.7S$		برف	
G + S	G + W	برف	کوتاه مدت
S + W		طوفان	
$G + 0.35S + W$	G + K	زمین لرزه	
$G + 0.35S + K$		زمین لرزه	

۱ - به جدول ۶ مراجعه شود.

۵ بار باد**۱-۵ بار باد برای طراحی**

بار باد روی آرایه باید مطابق فرمول (۱) محاسبه شود.

$$W_p = C_w \times q_p \times A_w \quad (1)$$

که در آن:

W_p : بار باد برای طراحی (N)

C_w : ضریب نیروی باد

q_p : فشار مبنای باد برای طراحی ($N.m^{-2}$)

A_w : سطح باد خور (m^2) (سطح کل همه مدولهایی که یک آرایه را تشکیل می‌دهند. به جدول ۶ مراجعه شود)

۲-۵ فشار مبنای باد برای طراحی

فشار مبنای باد برای طراحی باید مطابق فرمول (۲) محاسبه شود. سرعت باد مبنای برای طراحی، ضریب محیطی و ضریب اهمیت که باید استفاده شوند، باید بترتیب همانند آنچه در الف، ب و ج تعیین شده است، باشند.

$$q_p = 0.6 \times V_0^2 \times E \times I \quad (2)$$

که در آن:

q_p : فشار مبنای باد برای طراحی ($N.m^{-2}$)

V_0 : سرعت مبنای باد برای طراحی ($m.s^{-1}$)

E : ضریب محیطی

I : ضریب اهمیت

الف - سرعت مبنای باد برای طراحی: سرعت مبنای باد جهت طراحی برای مناطق مختلف کشور در جدول ۲ آورده شده است (مطابق مبحث ششم مقررات ملی ساختمان ایران).

جدول ۲ - سرعت مبنای باد برای مناطق مختلف کشور

ردیف	نام ایستگاه	سرعت مبنای باد (متر بر ثانیه)
۱	آبادان	۲۵
۲	آباده	۲۸
۳	آبعلی	۳۱
۴	اراک	۲۵
۵	اردبیل	۳۶
۶	ارومیه	۲۵
۷	آغاجاری	۳۱
۸	اصفهان	۳۱

ادامه جدول ۲- سرعت مبنيای باد برای مناطق مختلف کشور

۳۱	اميديه	۹
۳۱	اهواز	۱۰
۳۱	ابرانشهر	۱۱
۲۸	بابلسر	۱۲
۳۶	بنجورد	۱۳
۳۱	بم	۱۴
۳۱	بندر انزلی	۱۵
۲۸	بندر عباس	۱۶
۲۵	بندر لنگه	۱۷
۲۸	بوشهر	۱۸
۲۵	بيرجند	۱۹
۲۸	پارس آباد مغان	۲۰
۳۱	تبريز	۲۱
۲۲	تربيت حيدريه	۲۲
۲۸	تهران	۲۳
۲۸	جاسک	۲۴
۳۱	جزيره سيرى	۲۵
۲۸	جزيره كيش	۲۶
۲۵	چابهار	۲۷
۲۲	خرم آباد	۲۸
۲۵	خوي	۲۹
۳۱	دزفول	۳۰
۲۵	رامسر	۳۱
۲۵	رشت	۳۲
۳۳	زابل	۳۳
۳۶	Zahidan	۳۴
۲۲	زنجان	۳۵
۲۵	سبزوار	۳۶
۳۱	سرخس	۳۷
۲۸	سقز	۳۸
۲۲	سمنان	۳۹
۲۵	سنندج	۴۰
۲۲	شاهروود	۴۱
۲۲	شهرکرد	۴۲

ادامه جدول ۲ - سرعت مبنای باد برای مناطق مختلف کشور

۲۲	شیراز	۴۳
۲۵	طبس	۴۴
۲۵	فسا	۴۵
۲۵	قائم شهر	۴۶
۲۸	قزوین	۴۷
۲۵	قم	۴۸
۲۸	کاشان	۴۹
۳۶	کرمان	۵۰
۲۵	کرمانشاه	۵۱
۲۲	گرگان	۵۲
۳۱	مراغه	۵۳
۲۵	مشهد	۵۴
۳۶	منجیل	۵۵
۲۵	نوشهر	۵۶
۲۸	همدان	۵۷
۳۱	یزد	۵۸

توضیح: با توجه به اینکه داده برداری سرعت میانگین باد در ایران هر یک ساعت انجام می‌گیرد ولی فرمول (۲) برای سرعت متوسط باد با میانگین ۱۰ دقیقه‌ای استفاده می‌شود، لذا قبل از بکار بردن سرعت مبنای باد در فرمول (۲)، لازم است سرعت باد مندرج در جدول فوق در ضریب تصحیح $1/064$ ضرب شود.

ب) ضریب محیطی: ضریب محیطی باید مطابق فرمول (۳) محاسبه شود.

$$E = E_r^2 \times G_f \quad (3)$$

که در آن:

E : ضریب محیطی

E_r : ضریبی که تغییرات سرعت باد با ارتفاع و نیز اثرات ناشی از تغییر در زمین اطراف و توپوگرافی را نشان می‌دهد و مطابق فرمول (۴) یا (۵) محاسبه می‌شود.

G_f : ضریب اثر جهشی باد^۱ که در جدول ۳ آورده شده است

باشد با استفاده از فرمول E_r باید وقتی که H بیشتر از Z_b نیست با استفاده از فرمول (۴) و اگر H بزرگتر از Z_b باشد با استفاده از فرمول (۵) محاسبه شود.

$$E_r = 1.7 \left(\frac{Z_b}{Z_G} \right)^a \quad (4)$$

$$E_r = 1.7 \left(\frac{H}{Z_G} \right)^a \quad (5)$$

که در آن:

Z_G و Z_b : مقدار عددی آورده شده در جدول ۴ متناسب با رده ناهمواری سطح زمین؛
 H : متوسط ارتفاع صفحه آرایه از سطح زمین (m)

جدول ۳: ضریب اثر جهشی باد

متوجه ارتفاع صفحه آرایه بالای زمین H (m)			رده ناهمواری سطح زمین
(۳)	(۲)	(۱)	
$H \geq 40$	$10 < H < 40$	$H \leq 10$	
۱/۸		۲/۰	I
۲/۰	مقدار عددی بدست آمده از درون یابی خطی مقادیر عددی مندرج در ستون های (۱) و (۳)	۲/۲	II
۲/۱		۲/۵	III
۲/۳		۳/۱	IV

جدول ۴: a و Z_G , Z_b

a	Z_G m	Z_b m	رده ناهمواری سطح زمین
۰/۱۰	۲۵۰	۵	I: منطقه‌ای که خارج از حريم شهری قرار داشته و در منطقه مسطح و بدون ناهمواری سطحی زمین باشد.
۰/۱۵	۳۵۰	۵	II: در مناطق خارج از حريم شهری که در رده ناهمواری سطح زمین I قرار نمی‌گیرند (به استثنای مواردی که در آن ارتفاع آرایه از سطح زمین بیشتر از ۱۳ متر نیست) یا در میان مناطقی که داخل حريم شهری قرار دارند و در رده ناهمواری سطح زمین IV قرار نمی‌گیرند، مناطقی که فاصله از خط ساحلی یا خط دریاچه (محدود به آنهایی که فاصله شان تا ساحل کمتر از ۱۵۰۰ m نیست، از این به بعد همین تعریف استفاده می‌شود) کمتر از ۵۰ m است (با این وجود، به غیر از حالاتی که ارتفاع آرایه از سطح زمین بیشتر از ۱۳ m نیست یا حالاتی که فاصله از خط ساحلی یا خط دریاچه مربوطه از ۲۰۰ m بیشتر می‌شود و ارتفاع آرایه از سطح زمین بیشتر از ۳۱ m نیست).
۰/۲۰	۴۵۰	۵	III: مناطقی که در رده ناهمواری سطح زمین I، II یا IV قرار نمی‌گیرند.
۰/۲۷	۵۵۰	۱۰	IV: منطقه‌ای که داخل حريم شهری قرار دارد.

ج) ضریب اهمیت: ضریب اهمیت باید مطابق آنچه در جدول ۵ آورده شده است، باشد.

جدول ۵: ضریب اهمیت

ضریب اهمیت	کاربرد سامانه فتوولتائیک
۱/۳۲	سامانه فتوولتائیک بسیار مهم ^۱
۱/۰	سامانه فتوولتائیک عادی ^۲

یادآوری- دوره بازگشت برای طراحی سرعت باد سامانه فتوولتائیک عادی باید ۵۰ سال باشد، این دوره معادل با ضریب اهمیت ۱/۰ است.

- سامانه‌هایی که ساختمان‌هایی از قبیل موارد زیر را تغذیه می‌کنند:
- ساختمان‌ها و سایر سازه‌هایی که به عنوان تاسیسات ضروری طراحی می‌گردد و وقfe در بهره‌برداری از آنها به طور غیرمستقیم موجب افزایش تلفات و خسارات می‌شود، مانند بیمارستان‌ها و درمانگاه، مراکز و تاسیسات آبرسانی، نیروگاه‌ها و تاسیسات برق‌رسانی، برج‌های مراقبت فروندگاه‌ها، مراکز مخابرات، رادیو و تلویزیون، تاسیسات انظامی، مراکز کمک‌رسانی و به طور کلی تمام ساختمان‌هایی که استفاده از آنها در امداد و نجات موثر باشد.
- ساختمان‌ها و سایر سازه‌ها و تاسیسات صنعتی که خرابی آنها موجب انتشار گستردۀ مواد سمی و پسر برای محیط زیست در کوتاه مدت یا دراز مدت خواهد گردید. هر گونه ساختمان یا تاسیساتی که سازنده، پردازنده، فروشنده یا ترتیب دهنده مقادیری از مواد شیمیایی یا زباله‌های بسیار خطرناک با توجه به ضوابط قانونی موجود باشند که انتشار این مواد منجر به خطری برای عموم شود.
- ساختمان‌ها و سایر سازه‌هایی که خرابی آنها منجر به تلفات جانی قابل توجه شود مانند مدارس، مساجد، استادیوم‌ها، سینما و تئاترها، سالن اجتماعات، فروشگاه‌های بزرگ، ترمینال‌های مسافری، یا هر فضای سرپوشیده‌ای که محل تجمع بیش از ۳۰۰ نفر زیر یک سقف باشد.
- ساختمان‌ها و سایر سازه‌هایی که خرابی آنها خسارت اقتصادی قابل توجهی داشته یا باعث از دست رفتمن ثروت ملی می‌گردد مانند موزه‌ها، کتابخانه‌ها و به طور کلی مراکزی که آنها اسناد و مدارک ملی و یا آثار پر ارزش نگهداری می‌شود.
- ساختمان‌ها و سایر سازه‌های تاسیسات صنعتی که خرابی آنها موجب آلدگی محیط زیست و یا آتش‌سوزی وسیع می‌شود مانند پالایشگاه‌ها، مراکز گازرسانی، انبارهای سوخت و یا هر گونه ساختمان یا تاسیساتی که سازنده، پردازنده، فروشنده یا ترتیب دهنده مقادیری از مواردی مانند سوخت‌های خطرناک، مواد شیمیایی خطرناک، زباله‌های خطرناک و یا مواد منفجره باشند که با توجه به ضوابط قانونی موجود، انتشار گستردۀ این مواد سمی و پسر منجر به خطری برای عموم می‌شود.
- سامانه‌هایی که ساختمان‌هایی از قبیل موارد زیر را تغذیه می‌کنند:
- کلیه ساختمان‌ها و سازه‌های مشمول این مبحث که جزو ساختمان‌های عنوان شده در آیتم ۱ نباشند مانند ساختمان‌های مسکونی، اداری و تجاری، هتل‌ها، پارکینگ‌های طبقاتی، انبارها، کارگاه‌ها، ساختمان‌های صنعتی و غیره.
- ساختمان‌ها و سایر سازه‌هایی که خرابی آنها منجر به تلفات جانی و خسارت مالی نسبتاً کم خواهد شد ماننده انباری‌های کشاورزی و سالن‌های مرغداری.
- ساختمان‌ها و سایر سازه‌های دولتی که مدت بهره‌برداری از آنها کمتر از دو سال است.

۳-۵ ضریب نیروی باد

۱-۳-۵ ضریب نیروی باد صفحه مدول

ضریب نیروی باد باید با آزمون تونل باد تعیین شود. با اینحال در مورد حالت نصب نشان داده شده در جدول ۶ این ضریب باید مطابق با فرمول‌های تقریبی (۶) تا (۱۳) محاسبه شود یا از مقادیر عددی آورده شده در یادآوری جدول ۶ استفاده شود.

در حالت نصب روی زمین و باد موافق (فشار مثبت)، ضریب باد باید مطابق با فرمول (۶) محاسبه شود:

$$C_w = 0.65 + 0.009 \theta \quad (6)$$

به شرطی که $15^\circ \leq \theta \leq 45^\circ$

در حالت نصب روی زمین و باد مخالف (فشار منفی)، ضریب باد باید مطابق با فرمول (۷) محاسبه شود:

$$C_w = 0.71 + 0.016\theta \quad (7)$$

به شرطی که $15^\circ \leq \theta \leq 45^\circ$

در حالت نوع پشت بامی و باد موافق (فشار مثبت)، ضریب باد باید مطابق با فرمول (۸) محاسبه شود:

$$C_w = 0.95 - 0.017\theta \quad (8)$$

به شرطی که $12^\circ \leq \theta \leq 27^\circ$

در حالت نوع پشت بامی و باد مخالف (فشار منفی)، ضریب باد باید مطابق با فرمول (۹) محاسبه شود:

$$C_w = -0.1 + 0.077\theta - 0.0026\theta^2 \quad (9)$$

به شرطی که $12^\circ \leq \theta \leq 27^\circ$

در حالت نوع پشت بامی مسطح و باد موافق (فشار مثبت)، ضریب باد باید مطابق فرمول (۱۰) یا (۱۱) محاسبه شود:

$$C_w = 0.785 \quad (10)$$

به شرطی که $0^\circ \leq \theta < 15^\circ$

$$C_w = 0.65 + 0.009\theta \quad (11)$$

به شرطی که $15^\circ \leq \theta \leq 45^\circ$

در حالت نوع پشت بامی مسطح و باد مخالف (فشار منفی)، ضریب باد باید مطابق با فرمول (۱۲) یا (۱۳) محاسبه شود:

$$C_w = 0.95 \quad (12)$$

به شرطی که $0^\circ \leq \theta < 15^\circ$

$$C_w = 0.71 + 0.016\theta \quad (13)$$

به شرطی که $15^\circ \leq \theta \leq 45^\circ$

در فرمول های بالا، زاویه شیب صفحه آرایه بر حسب درجه ($^\circ$) است.

جدول ۶: ضریب نیروی باد برای صفحه مدول فتوولتائیک

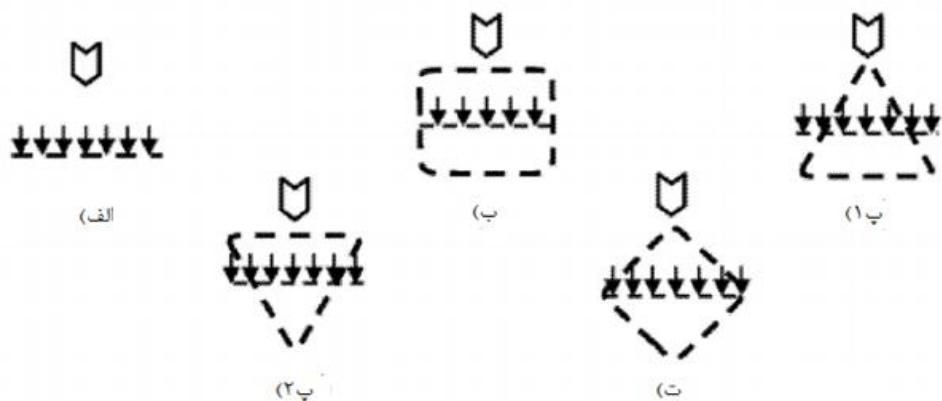
توضیح شکل	ضریب نیروی باد (C_w)		حال نصب
	باد مخالف (فشار منفی)	باد موافق (فشار مثبت)	
وقتی تعداد سازه‌های نگهدارنده دو یا چند عدد است، برای لبه پیرامونی مقدار فرمول تقریبی و نصف مقدار فرمول تقریبی برای بخش مرکزی می‌تواند استفاده شود.			نصب روی زمین (مستقل)
وقتی برآمدگی‌هایی با ارتفاع ۱۰ cm یا بیشتر روی لبه پشت بام وجود دارند، می‌توان نصف مقدار ضریب باد حاصل از فرمول تقریبی را در نظر گرفت. علاوه بر این، گستره کاربردی باید در داخل خط دیوار به استثنای پیش آمدگی‌های لبه‌ی پشت بام و انتهایها باشد.			نصب روی پشت بام شبیدار
سامانه فتوولتائیک نباید در محدوده پیرامونی پشت بام نصب شود. محدوده پیرامونی پشت بام ۱۰٪ طول هر ضلع از لبه پشت بام می‌باشد (وقتی مقدار ۱۰٪ از ۳m بیشتر می‌شود، می‌توان مقدار ۳m را استفاده کرد).			نصب روی پشت بام مسطح
جهت نیروی فشار باد:		جهت باد:	
یادآوری -			

۴-۳-۵ ضریب نیروی باد برای اجزای سازه‌ای

ضریب نیروی باد روی قاب و اجزای ساده‌ی سازه‌ها باید در آزمون تونل باد تعیین شود. اما وقتی قاب سازه‌ها دارای شکلی با سطح مقطع نشان داده شده در شکل ۱ باشند، مقادیر عددی داده شده در جدول ۷ می‌توانند استفاده شوند و وقتی سطح مقطع جزء ساده مانند آنچه در جدول ۸ نشان داده شده است باشند، مقادیر جدول ۸ می‌توانند استفاده شود.

یادآوری - در یک قاب، وقتی اجزاء باهم استفاده می‌شوند و متقابلاً به صورت متفاوت در جهت ضریب مختلف نیروی باد با مواد با سطح مقطع یکسان هستند، مقادیر متوسط داده شده در جدول ۸ می‌توانند برای ساخت و جهت باد اجزاء استفاده شوند.

مثال: در حالت فولاد با زاویه برابر، $1.9 = (1.8 + 2.0)/2$

یادآوری ۱- نقشه‌ها سطح مقطع یک تیر مشبک و یک ستون مشبک را نشان می‌دهند.
یادآوری ۲- سطح فعال فشار باد باید مساحت تصویر شده روی صفحه عمودی یک ساختار مشبکی باشد که جهت باد به آن اعمال می‌شود، دیده می‌شود.

شکل ۱: شکل سطح مقطع قاب

جدول ۷: ضریب نیروی باد ساختار مشبک

ϕ			
(۳)	(۲)	(۱)	ردی بندی
$\phi = 0,6$	$0,1 < \phi < 0,6$	$\phi \leq 0,1$	لوله فولادی
$1/4 K_z$	مقدار عددی بدست آمده از درون یابی خطی مقادیر عددی مندرج در ستون‌های (۱) و (۳)	$1/4 K_z$	
$1/5 K_z$		$2/2 K_z$	
$1/4 K_z$		$1/8 K_z$	
$1/3 K_z$		$1/7 K_z$	
$1/6 K_z$		$2/0 K_z$	
$2/0 K_z$		$3/6 K_z$	
$1/8 K_z$		$3/2 K_z$	
$1/7 K_z$		$2/8 K_z$	

معنی نمادها در جدول ۷ به شرح ذیل می‌باشند:

ϕ : نسبت فراوانی (نسبت مساحت تصویر شده روی صفحه عمودی به مساحت احاطه شده توسط دورترین لبه بخشی که باد دریافت می‌کند)

K_z : وقتی H برابر Z_b یا کمتر از آن است برابر $1/0$ است. وقتی H از Z_b بیشتر است و Z_b برابر یا کمتر است، باید مطابق با فرمول (۱) محاسبه شود و وقتی H از Z_b بیشتر و از Z بیشتر است، باید مطابق فرمول (۲) محاسبه شود:

$$K_z = \left(\frac{Z_b}{H} \right)^{2\alpha} \quad (1)$$

$$K_z = \left(\frac{Z}{H} \right) \quad (2)$$

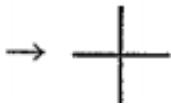
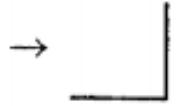
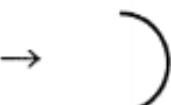
ادامه جدول ۷: ضریب نیروی باد ساختار مشبك

که در آن:
Z: زاویه شیب صفحه آرایه ($\square$)
H: متوسط ارتفاع صفحه آرایه از سطح زمین (m)
یادآوری - برای نمادها در ستون رده بندی، به شکل ۱ مراجعه شود.

جدول ۸: ضریب نیروی باد برای جزء ساده

ضریب نیروی باد	شکل سطح مقطع	ضریب نیروی باد	شکل سطح مقطع	
۱,۸۰	مقطع T شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۱,۲۰ (۰,۷۵) ^a	مقطع دایره‌ای
۲,۰۰	مقطع T شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۲,۰۰	سطح مقطع مربعی روبروی جهت باد
۱,۵۰	مقطع T شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۱,۵۰	سطح مقطع مربعی با زاویه ۴۵ درجه نسبت به جهت باد
۲,۲۰	مقطع H شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۱,۲۰	سطح مقطع مربعی با شعاع r و نسبت r/d بیشتر از ۰/۲
۲,۲۰	مقطع H شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۱,۴۰	سطح مقطع شش گوش
۲,۱۰	مقطع U شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۱,۳۰	مقطع مثلثی
۱,۸۰	مقطع U شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۲,۰۰	مقطع مثلثی
۱,۴۰	مقطع U شکل نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: حدود ۲:۱		۲,۰۰	فولاد نبشی (متقارن)

ادامه جدول ۸: ضریب نیروی باد برای جزء ساده

۱/۸۰	قطعه صلبی		۱/۸۰	فولاد نبشی(متقارن)	
۲/۳۰	نیم دایره		۱/۶۰	فولاد نبشی نامتقارن نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: ۲:۱	
۲/۳۰	نیم دایره		۱/۷۰	فولاد نبشی نامتقارن نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: ۲:۱	
۲/۰۰	فولاد تخت و بصورت عمودی درازتر		۲/۰۰	فولاد نبشی نامتقارن نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: ۲:۱	
۱/۲۰	فولاد تخت (صفحه) تقریباً مربعی (جریان ۳ بعدی)		۱/۹۰	فولاد نبشی نامتقارن نسبت ضلع کوچک به ضلع بزرگ: ۲:۱	

یادآوری ۱- ضریب نیروی باد فونداسیون نصب روی پشت بام یا زمین باید $1/2$ باشد.

یادآوری ۲- نماد $\rightarrow$ در جدول ۸، جهت باد را نشان می‌دهد

یادآوری a - مقدار عددی در پرانتز به حالتی اشاره می‌کند که سرعت باد $V(m/s)$ ، از سرعت باد محاسبه شده از فرمول زیر بیشتر می‌شود.

$$V=5.84/d$$

که در آن d : بعد بیرونی جزء (m) است.

۶ بار برف^۱

۱- بار برف زمین

بار برف زمین P_g ، وزن لایه برف بر سطح افقی زمین است که براساس آمار موجود در منطقه، احتمال تجاوز از آن در سال 2% می‌باشد (دوره بازگشت ۵۰ سال).

بار برف زمین و شدت بارش برف در مناطق مختلف کشور مطابق با جدول ۹ مشخص شده است.

۱- این بند براساس مبحث ششم مقررات ملی ساختمان ایران تدوین شده است.

جدول ۹: بار برف زمین بر اساس انواع مناطق

$P_g(N/m^2)$	شدت بارش	نوع منطقه
۲۵۰	منطقه ۱- بارش برف بسیار کم (نادر)	مناطق عمومی
۵۰۰	منطقه ۲- بارش برف کم	
۱۰۰۰	منطقه ۳- بارش برف متوسط	
۱۵۰۰	منطقه ۴- بارش برف زیاد	مناطق با بارش برف سنگین
۲۰۰۰	منطقه ۵- بارش برف سنگین	
۳۰۰۰	منطقه ۶- بارش برف فوق سنگین	

بار برف زمین را می‌توان با انجام مطالعات آماری مشخص کرد که نباید از مقادیر فوق کمتر باشد مگر آن که به تأیید سازمان هواشناسی کشور برسد.

در جدول ۱۰، بار برف زمین و شدت بارش برف در مناطق مختلف کشور آورده شده است.

جدول ۱۰: بار برف زمین و شدت بارش برف در مناطق مختلف کشور

منطقه	شهر	ردیف	منطقه	شهر	ردیف
۱	بوشهر	۲۰	۵	آستارا	۱
۴	بیجار	۲۱	۴	اراک	۲
۲	بیرجند	۲۲	۵	اردبیل	۳
۵	پیرانشهر	۲۳	۲	اردستان	۴
۴	تبریز	۲۴	۴	ارومیه	۵
۴	تریت جام	۲۵	۴	اسلام آباد غرب	۶
۳	تربت حیدریه	۲۶	۳	اصفهان	۷
۴	تکاب	۲۷	۵	الیگودرز	۸
۴	تهران جنوب	۲۸	۱	امیدیه	۹
۴	تهران شمال	۲۹	۲	انار	۱۰
۱	جاسک	۳۰	۴	اهر	۱۱
۴	جلفا	۳۱	۲	اهواز	۱۲
۲	جیرفت	۳۲	۱	ایرانشهر	۱۳
۱	چابهار	۳۳	۴	ایلام	۱۴
۱	خاش	۳۴	۳	ایوان غرب	۱۵
۴	خدابنده	۳۵	۲	آبادان	۱۶
۴	خرم آباد	۳۶	۲	آباده	۱۷
۴	خرم دره	۳۷	۵	آبعلی	۱۸
۵	خلخال	۳۸	۵	آستانه اشرفیه	۱۹

ادامه جدول ۱۰: بار برف زمین و شدت بارش برف در مناطق مختلف کشور

منطقه	شهر	ردیف	منطقه	شهر	ردیف
۱	خور بیابانک	۶۸	۴	انزلی	۳۹
۲	خور بیرجند	۶۹	۳	بافت	۴۰
۴	خوی	۷۰	۲	بافق	۴۱
۵	داران	۷۱	۵	بانه	۴۲
۵	درود	۷۲	۴	بنجورد	۴۳
۳	دزفول	۷۳	۴	بروجرد	۴۴
۳	دهلران	۷۴	۲	بستان	۴۵
۲	دو گنبدان	۷۵	۲	بشرويه	۴۶
۴	رامسر	۷۶	۲	بم	۴۷
۲	رامهرمز	۷۷	۱	بندرعباس	۴۸
۲	رباط پشت بام	۷۸	۱	بندرلنگه	۴۹
۳	کاشان	۷۹	۵	رشت	۵۰
۲	کاشمر	۸۰	۳	رسنجان	۵۱
۴	کرج	۸۱	۴	روانسر	۵۲
۳	کرمان	۸۲	۲	زابل	۵۳
۴	کرمانشاه	۸۳	۵	زرینه اوپاتو	۵۴
۴	کنگاور	۸۴	۴	زنجان	۵۵
۱	کهنوچ	۸۵	۳	سیزوار	۵۶
۶	کوهرنگ	۸۶	۴	سراب	۵۷
۳	گرگان	۸۷	۱	سرavan	۵۸
۳	گرمسار	۸۸	۳	سر پل ذهب	۵۹
۵	گلپایگان	۸۹	۳	سرخس	۶۰
۴	گلمکان	۹۰	۶	سردشت	۶۱
۲	گناباد	۹۱	۵	سقز	۶۲
۱	لار	۹۲	۳	سمنان	۶۳
۴	ماکو	۹۳	۴	سنندج	۶۴
۴	مراغه	۹۴	۴	سیرجان	۶۵
۵	مریوان	۹۵	۳	شاھرود	۶۶
۳	مسجدسلیمان	۹۶	۳	شهر بابک	۶۷

ادامه جدول ۱۰: بار برف زمین و شدت بارش برف در مناطق مختلف کشور

منطقه	شهر	ردیف	منطقه	شهر	ردیف
۴	مشهد	۱۰۹	۴	شهرکرد	۹۷
۴	ملایر	۱۱۰	۳	شیراز	۹۸
۴	مهاباد	۱۱۱	۲	طبس	۹۹
۴	میانه	۱۱۲	۲	فردوس	۱۰۰
۲	نایین	۱۱۳	۳	فسا	۱۰۱
۴	نهاوند	۱۱۴	۴	فیروزکوه	۱۰۲
۴	نهبندان	۱۱۵	۲	قائان	۱۰۳
۴	نیشابور	۱۱۶	۴	قراخیل	۱۰۴
۴	همدان	۱۱۷	۴	قروه	۱۰۵
۴	همدان نوژه	۱۱۸	۴	قزوین	۱۰۶
۴	یاسوج	۱۱۹	۳	قم	۱۰۷
۲	یزد	۱۲۰	۴	قوچان	۱۰۸

۲-۶ بار برف طراحی

بار برف طراحی P_r با توجه به شبیه آرایه‌ها، برف‌گیری و اهمیت کاربرد آنها، برای هر متر مربع تصویر افقی سطح آن مطابق فرمول (۱۴) تعیین می‌شود. بار برف کل S_p روی آرایه از فرمول (۱۵) بدست می‌آید.

$$P_r = 0.7 \times C_s \times C_t \times C_e \times I_s \times P_g \quad (14)$$

$$S_p = P_r \times A_s \quad (15)$$

که در آن:

I_s = ضریب اهمیت مطابق زیربند ۱-۲-۶

C_e = ضریب برف‌گیری مطابق زیربند ۲-۲-۶

C_t = ضریب شرایط دمایی مطابق زیربند ۳-۲-۶

C_s = ضریب شرایط شبیه مطابق زیربند ۴-۲-۶

A_s = مساحت پوشش برف (مساحت تصویر شده روی صفحه افقی آرایه بر حسب متر مربع)

بار برف P_r بیانگر بار برف متوازن می‌باشد که به عنوان یک امکان بارگذاری برف در نظر گرفته می‌شود. امکان دیگر بارگذاری تحت عنوان بار برف جزئی مطابق زیربند ۵-۲-۶ می‌باشد.

۶-۲-۱ ضریب اهمیت

ضریب اهمیت براساس جدول ۱۱ تعیین می‌شود.

جدول ۱۱: ضریب اهمیت

ضریب اهمیت (I_s)	اهمیت سامانه
۱/۲	سامانه‌های بسیار مهم
۱/۰	سامانه‌های عادی

۶-۲-۲ ضریب برف‌گیری

اثر ناهمواری محیط به کمک ضریب برف‌گیری C_e از جدول ۱۲ تعیین می‌شود. گروه‌های ناهمواری مطابق زیربند ۶-۲-۲-۱ تعریف می‌شوند.

جدول ۱۲: ضریب برف‌گیری

ضریب برف‌گیری (C_e)	گروه ناهمواری محیط
۰/۹	زیاد
۰/۹	متوسط
۰/۸	کم

۶-۲-۳ گروه ناهمواری محیط

برای هر جهت باد، گروه ناهمواری محیط براساس مشخصات هر یک از دو قطاع 45° در دو جهت مورد نظر باد تعیین و هر کدام که بیشترین اثر را دارد، انتخاب می‌شود. سه گروه ناهمواری محیط به صورت زیر تعریف می‌شوند:

- گروه ناهمواری زیاد: محیط شهری، محیط باغ، جنگل و سایر محیط‌های شامل ناهمواری و موانع متعدد و مترافق با ارتفاع $9m$ یا بیشتر؛
  - گروه ناهمواری متوسط: محیط با موانع پراکنده با ارتفاع عموماً کمتر از $9m$ ؛
  - گروه ناهمواری کم: محیط‌های بدون موانع از قبیل دریا و دریاچه، باتلاق و نمکزار.
- در نظرگرفتن چهار جهت باد متفاوت منطبق بر دو امتداد متعامد کافی می‌باشد.

۶-۲-۴ ضریب شرایط دمایی

ضریب شرایط دمایی C_d برای آرایه‌ها برابر $1/2$ در نظر گرفته می‌شود.

۶-۲-۵ ضریب شرایط شیب

ضریب شرایط شیب C_s برای آرایه‌ها بر حسب زاویه شیب آرایه α بر حسب درجه، با استفاده از فرمول‌های زیر محاسبه می‌شود.

$$C_s = 1.0 \quad \alpha \leq 15^\circ \quad (16)$$

$$C_s = 1 - \frac{\alpha - 15}{70 - \alpha} \quad 15 < \alpha \leq 70^\circ \quad (17)$$

$$C_s = 0 \quad \alpha \geq 70^\circ \quad (18)$$

۶-۵ بارگذاری جزئی برف

اثر لحاظ برف متوازن P_r , فقط روی برخی از دهانه‌ها و مقدار $5P_r$ برای سایر قسمت‌ها باید بررسی شود. برای تیرهای ممتد چند دهانه، سه حالت زیر در نظر گرفته می‌شود.

- بار کامل متوازن برف روی هر یک از دهانه‌های انتهایی و نیم بار متوازن روی سایر دهانه‌ها؛
- نیم بار متوازن برف روی هر یک از دهانه‌های انتهایی و بار کامل متوازن روی سایر دهانه‌ها؛
- تمام ترکیب‌های ممکن بار متوازن روی دهانه مجاور و نیم بار متوازن روی سایر دهانه‌ها.

طره به صورت یک دهانه جداگانه لحاظ می‌شود.

۷ بار زلزله برای طراحی

بار زلزله برای طراحی در منطقه عمومی مطابق فرمول (۱۹) و در منطقه با بارش برف سنگین باید مطابق فرمول (۲۰) محاسبه شود.

$$K_p = k_p \times G \quad (19)$$

$$K_p = k_p \times (G + 0.35 S) \quad (20)$$

که در آن:

K_p : بار زلزله برای طراحی (N)

k_p : شدت افقی زلزله برای طراحی

G : بار ثابت شده (N)

S : بار برف (N)

الف- شدت افقی زلزله برای طراحی: شدت افقی زلزله با توجه به هر دو مقطع سازه قاب اصلی و مقطع فونداسیون باید مطابق فرمول (۲۱) در حالتی که آنها به ساختمان متصل شده‌اند، محاسبه شود. جایی که اقدامات موثری برای جلوگیری از خطراتی مانند افتادن یا جابجایی آرایه‌ها صورت گرفته است، روش نصب روی ساختمان با استفاده از فونداسیون وزنی می‌تواند اتخاذ شود، در این حالت شدت زلزله افقی با توجه به مقطع سازه قاب اصلی باید مطابق فرمول (۲۱) و با توجه به مقطع فونداسیون مطابق فرمول (۲۲) محاسبه شود. اما برای سامانه فتوولتائیک که از ضریب اهمیت ۱/۵ استفاده می‌کند، این فرمول‌ها استفاده نمی‌شوند.

$$k_p \geq 1.0 \times Z \times I \quad (21)$$

$$k_p \geq 0.5 \times Z \times I \quad (22)$$

که در آن:

Z: ضریب ناحیه زلزله (۰/۷ برای پهنه با خطر نسبی کم، ۰/۸ برای پهنه با خطر نسبی متوسط، ۰/۹ برای پهنه با خطر نسبی زیاد و ۱/۰ برای پهنه با خطر نسبی خیلی زیاد)

I: ضریب اهمیت

ب- ضریب اهمیت: ضریب اهمیت باید همانند آنچه در جدول ۱۳ آورده شده، باشد.

جدول ۱۳: ضریب اهمیت

ضریب اهمیت	کاربرد سامانه فتوولتاویک
۱/۵	سامانه فتوولتاویک بسیار مهم
۱/۰	سامانه فتوولتاویک عادی

۸ مواد و تنش مجاز آن

۱-۸ انتخاب مواد

برای مواد ساختمانی سازه‌ها، به جز در موارد خاص، باید از فولاد یا آلیاژ آلومینیوم تعیین شده در جدول ۱۴ یا موادی با کیفیت معادل یا بهتر از آنها، استفاده شوند.

جدول ۱۴: مثالی از مواد برای سازه‌ها

استاندارد انتخاب مواد هدف	رده بندی مواد
JIS G 3101, JIS G 3106, JIS G 3114, JIS G 3302, JIS G 3350, JIS G 3444, JIS G 3466	فولاد
JIS H4100	آلیاژ آلومینیوم

۲-۸ تنش‌های مجاز

تنش مجاز باید به شرح ذیل باشد.

الف- فولاد برای سازه: تنش مجاز فولاد برای سازه با توجه به تنش طراحی بار بلند مدت باید همانند آنچه در زیر آمده است، باشد. تنش مجاز فولاد برای سازه با توجه به تنش طراحی بار کوتاه مدت باید ۱/۵ برابر مقدار بدست آمده برای بار بلند مدت باشد.

۱- تنش کششی مجاز

$$\sigma_{\gamma} / 1.5 \quad (۲۳)$$

به شرطی که $0.7\sigma_B / 1.5$ یا کمتر باشد.

۲- تنش فشاری مجاز

$$\sigma_{\gamma} / 1.5 \quad (۲۴)$$

۳- تنش خمشی مجاز

$$\sigma_{\gamma} / 1.5 \quad (25)$$

۴- تنش برشی مجاز

$$\sigma_{\gamma} / (1.5 + \sqrt{3}) \quad (26)$$

به شرطی که $(1.5 \times \sqrt{3}) / 0.7 \sigma_B$ یا کمتر باشد

۵- تنش تکیه گاهی مجاز

$$1.1 \sigma_{\gamma} \quad (27)$$

که در آن:

σ_{γ} : نقطه تسلیم تنش ($N.mm^{-2}$)

σ_B : استقامت کششی ($N.mm^{-2}$)

ب- ماده آلیاژ آلومینیوم برای سازه: تنش واحد مجاز ماده آلیاژ آلومینیوم برای سازه با توجه به تنش طراحی بار بلند مدت باید همانند آنچه در زیر آمده است، باشد. تنش مجاز آلیاژ آلومینیوم برای سازه با توجه به تنش طراحی بار کوتاه مدت باید $1/5$ برابر مقدار بدست آمده برای بار بلند مدت باشد.

۱- تنش کششی مجاز

$$\sigma_{0.2} / 1.5 \quad (28)$$

به شرطی که $(5 \sigma_B / 6) \times (1 / 1.5)$ یا کمتر باشد.

۲- تنش برشی مجاز

$$\sigma_{0.2} / (1.5 + \sqrt{3}) \quad (29)$$

به شرطی که $(5 \sigma_B / 6) \times (1 / (1.5 \times \sqrt{3}))$ یا کمتر باشد.

۳- تنش فشاری مجاز

$$\sigma_{0.2} / 1.5 \quad (30)$$

به شرطی که $(5 \sigma_B / 6) \times (1 / 1.5)$ یا کمتر باشد.

۴- تنش خمشی مجاز

$$\sigma_{0.2} / 1.5 \quad (31)$$

به شرطی که $(5 \sigma_B / 6) \times (1 / 1.5)$ یا کمتر باشد.

۵- تنش تکیه گاهی مجاز

۱-۵ پیون و قطعه اتصال

$$\sigma_{0.2} / 1.1 \quad (32)$$

به شرطی که $(5 \sigma_B / 6) \times (1 / 1.1)$ یا کمتر باشد.

۲-۵ بخش نگهدارنده لغزشی یا بخش بلبرینگ غلطکی

(۳۳) $1.9 \sigma_{0.2}$

که در آن:

$\sigma_{0.2}$: کمینه مقدار تنش تسلیم ($N.mm^{-2}$) در کرنش ۲٪.

پ- پیچ: تنش واحد مجاز پیچ باید مطابق با تنش واحد مجاز در الف یا ب باشد.

ت- جوش: تنش واحد مجاز برای سطح مقطع گلوگاه یک اتصال جوش قوس الکتریکی باید به صورت زیر باشد:

- ۱- تنش واحد کششی مجاز، تنش واحد فشاری مجاز، تنش واحد برشی مجاز و تنش واحد خمشی مجاز اتصالات جوشکاری درزی باید به عنوان تنش واحد کششی مجاز، تنش واحد فشاری مجاز، تنش واحد برشی مجاز، و تنش واحد خمشی مجاز مواد اصلی که باید متصل شوند، در نظر گرفته شوند.

- ۲- تنش واحد مجاز جوش نواری باید به عنوان تنش واحد تکیه گاهی مجاز مواد اصلی که باید متصل شوند، در نظر گرفته شود.

- ۳- در هنگام جوش کاری فولاد با رده‌های مختلف، باید مقدار کوچکتر تنش واحد مجاز مواد اصلی که باید متصل شوند، در نظر گرفته شود.

- ۴- هنگامی که آلیاژ آلومینیوم توسط جوشکاری قوس الکتریکی در معرض سرد و گرم شدن قرار داده می‌شود، کاهش استقامت باید در نظر گرفته شود.

۹ اتصال اجزاء

برای اتصال اجزاء، اتصال پیچی، اتصال جوشی یا از روши که توسط آن کیفیتی معادل یا بهتر از این نوع اتصالات بدست می‌آید، باید استفاده شود. اتصال دهنده یا اتصالی که نقش قطعه اصلی در استحکام سازه ایفا می‌کند باید طوری ساخته شود که تنش‌های موجود در قطعه را بتواند منتقل کند.

۱۰ حفاظت در برابر خوردگی

باید اقدامات موثر زیر روی مواد اجزاء سازه نگهدارنده برای حفاظت موثر در برابر خوردگی انجام شود، مگر اینکه اجزای سازه در برابر خوردگی یا پوسیدگی مقاوم باشند:

الف- پوشش دهی (آبکاری): وقتی لازم است سازه فولادی برای حفاظت در برابر خوردگی آبکاری گردد، باید آبکاری با گالوانیزه داغ غوطه‌وری یا روش‌های آبکاری معادل یا بهتر انجام شود.

کیفیت، آزمون، بررسی و غیره در گالوانیزه داغ غوطه‌وری باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۶۳۵۳ باشد.

ب- رنگ کاری: وقتی لازم است سازه فولادی برای حفاظت در برابر خوردگی رنگ کاری گردد، مشخصات باید با در نظر گرفتن محیط استفاده، انتخاب شود.

پیوست الف

(آگاهی‌دهنده)

راهنمای فولادها و آلومینیوم‌های تحت پوشش گروه استانداردهای JIS اشاره شده در این استاندارد

الف-۱ توضیحات مربوط به فولادهای تحت پوشش گروه استانداردهای JIS اشاره شده در جدول ۱۴ این استاندارد، براساس اطلاعات موجود در استانداردهای JIS و کتاب کلید فولاد^۱، بمنظور استفاده آسانتر کاربر از این استاندارد برای انتخاب مواد ساختمانی سازه در جدول‌های زیر ارائه شده است.

الف-۱-۱- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3101

جدول الف-۱- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3101

ترکیب شیمیایی %				فولاد
کربن	منگنز	فسفر	گوگرد	
0.15 max.	0.20 to 0.50	0.050 max.	0.050 max.	SS 330
0.25 max.	Trace	0.050 max.	0.050 max.	SS 400
0.30 max.	1.60 max.	0.040 max.	0.040 max.	SS 540

جدول الف-۲- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3101

استاندارد معادل Din	شماره معادل فولاد	فولاد
USt 34-2	1.0028	SS 330
USt 42-2	1.0040	SS 400
-	-	SS 540

الف-۱-۲- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3106

جدول الف-۳- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3106

ترکیب شیمیایی %					فولاد
کربن	سیلیسیم	منگنز	فسفر	گوگرد	
50 mm or under in thickness 0.23 max.	-	2.5 × C min.(¹)	0.035 max.	0.035 max.	SM400A
Over 50 mm, up to and incl. 200 mm in thickness 0.25 max.					
50 mm or under in thickness 0.20 max .	0.35 max	0.60 to 1.40	0.035 max.	0.035 max.	SM400B
Over 50 mm , up to and incl. 200 mm in thickness 0.22 max.					
100 mm or under in thickness 0.18 max .	0.35 max	1.40 max.	0.035 max.	0.035 max.	SM400C
50 mm or under in thickness 0.20 max .	0.55 max.	1.60 max.	0.035 max.	0.035 max.	SM490A
Over 50 mm , up to and incl. 200 mm in thickness 0.22 max.					
50 mm or under in thickness 0.18 max .	0.55 max.	1.60 max.	0.035 max.	0.035 max.	SM490B
Over 50 mm , up to and incl. 200 mm in thickness 0.20 max.					
100 mm or under in thickness 0.18 max.	0.55 max.	1.60 max.	0.035 max.	0.035 max.	SM490C
100 mm or under in thickness 0.20 max.	0.55 max.	1.60 max.	0.035 max.	0.035 max.	SM490YA
					SM490YB
100 mm or under in thickness 0.20 max.	0.55 max.	1.60 max.	0.035 max.	0.035 max.	SM520B
					SM520C
100 mm or under in thickness 0.18 max	0.55 max.	1.60 max.	0.035 max.	0.035 max.	SM570

¹ The value of carbon herein is the actual cast analysis value.

جدول الف-۴- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3106

استاندارد معادل Din	شماره معادل فولاد	فولاد (کد قبلی)	فولاد (کد جدید)
St 44-3	~1.0144	SM 41 A SM 41 B SM 41 C	SM 400 A SM 400 B SM 400 C
StE 285	~1.0486		
StE 315	~1.0505		
StE 355	~1.0562	SM 50 A SM 50 B SM 50 C SM 50 YA SM 50 YB	SM 490 A SM 490 B SM 490 C SM 490 YA SM 490 YB
St 52-3 St 52-3 G	~1.0570		
StE 380	~1.8900		
StE 420	~1.8902		
St 52-3 St 52-3 G	~1.0570		SM 520 B SM 520 C
StE 460	~1.8905		
St 60-2 St 60-2 G	~1.0060	SM 58	SM 570
StE 500	~1.8907		

الف-۱-۳- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3114

جدول الف-۵- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3114

ترکیب شیمیایی %								فولاد
کربن	سیلیسیم	منگنز	فسفر	گوگرد	مس	کروم	نیکل	
0.18 max.	0.15 to 0.65	1.25 max.	0.035 max.	0.035 max.	0.30 to 0.50	0.45 to 0.75	0.05 to 0.30	SMA 400 AW SMA 400 BW SMA 400 CW
0.18 max.	0.55 max.	1.25 max.	0.035 max.	0.035 max.	0.20 to 0.35	0.30 to 0.55	-	SMA 400 AP SMA 400 BP SMA 400 CP
0.18 max.	0.15 to 0.65	1.40 max.	0.035 max.	0.035 max.	0.30 to 0.50	0.45 to 0.75	0.05 to 0.30	SMA 490 AW SMA 490 BW SMA 490 CW
0.18 max.	0.55 max.	1.40 max.	0.035 max.	0.035 max.	0.20 to 0.35	0.30 to 0.55	-	SMA 490 AP SMA 490 BP SMA 490 CP
0.18 max.	0.15 to 0.65	1.40 max.	0.035 max.	0.035 max.	0.30 to 0.50	0.45 to 0.75	0.05 to 0.30	SMA 570 W
0.18 max.	0.55 max.	1.40 max.	0.035 max.	0.035 max.	0.20 to 0.35	0.30 to 0.55	-	SMA 570 P
Remark: The elements effective for the atmospheric corrosion resistance, such as Mo, Nb, Ti, V and Zr may be added to any grade of plates and sections , provided that the total content of these elements shall not exceed 0.15 %								

جدول الف-۶- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3114

استاندارد معادل Din	شماره معادل فولاد	فولاد (کد قبلی)	فولاد (کد جدید)
WTSt 37-2	~1.8960	SMA 41 AW SMA 41 BW SMA 41 CW	SMA 400 AW
S235J2W	~1.8961		SMA 400 BW
S355J2G1W	~1.8963		SMA 400 CW
WTSt 37-2	~1.8960	SMA 41 AP SMA 41 BP SMA 41 CP	SMA 400 AP
S235J2W	~1.8961		SMA 400 BP
S355J2G1W	~1.8963		SMA 400 CP
WTSt 37-2	~1.8960	SMA 50 AW SMA 50 BW SMA 50 CW	SMA 490 AW
S235J2W	~1.8961		SMA 490 BW
S355J2G1W	~1.8963		SMA 490 CW
WTSt 37-2	~1.8960	SMA 50 AP SMA 50 BP SMA 50 CP	SMA 490 AP
S235J2W	~1.8961		SMA 490 BP
S355J2G1W	~1.8963		SMA 490 CP
WTSt 37-2	~1.8960	SMA 58 W	SMA 570 W
S235J2W	~1.8961		
S355J2G1W	~1.8963		
WTSt 37-2	~1.8960	SMA 58 P	SMA 570 P
S235J2W	~1.8961		
S355J2G1W	~1.8963		

الف-۱-۴- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3444**جدول الف-۷- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3444**

ترکیب شیمیایی %					فولاد
کربن	سیلیسیم	منگنز	فسفر	گوگرد	
-	-	-	0.050 max.	0.050 max.	STK290
0.25 max.	-	-	0.040 max.	0.040 max.	STK400
0.24 max.	0.35 max.	0.30 to 1.30	0.040 max.	0.040 max.	STK500
0.18 max.	0.55 max.	1.50 max.	0.040 max.	0.040 max.	STK490
0.23 max.	0.55 max.	1.50 max.	0.040 max.	0.040 max.	STK540

جدول الف-۸- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3444

استاندارد معادل Din	شماره معادل فولاد	فولاد (کد قبلی)	فولاد (کد جدید)
-	-	STK 30	STK 290
St 44-2	~1.0044		
St 44-3	~1.0144		
StE 285	~1.0486	STK 41	STK 400
TStE 285	~1.0488		
EStE 285	~1.1104		
StE 355	~1.0562		
TStE 355	~1.0566		
St 52-3 St 52-3 G	~1.0570	STK 51	STK 500
EStE 355	~1.1106		
StE 355	~1.0562		
TStE 355	~1.0566		
St 52-3 St 52-3 G	~1.0570	STK 50	STK 490
EStE 355	~1.1106		
StE 420	~1.8902		
TStE 420	~1.8912	STK 55	STK 540
EStE 420	~1.8913		

الف-۱-۵- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3101

جدول الف-۹- ترکیب شیمیایی فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3466

ترکیب شیمیایی %					فولاد
کربن	سیلیسیم	منگنز	فسفر	گوگرد	
0.25 max	-	-	0.040 max	0.040 max	STKR 400
0.18 max	0.55 max	1.50 max	0.040 max	0.040 max	STKR 490

جدول الف-۱۰- فولادهای تحت پوشش گروه JIS G 3466

استاندارد معادل Din	شماره معادل فولاد	فولاد (کد قبلی)	فولاد (کد جدید)
St 44-2 St 44-3	~1.0044 ~1.0144	STKR 41	STKR 400
St 52-3 St 52-3 G	~1.0570	STKR 50	STKR 490

الف-۲- آلمینیومهای تحت پوشش گروه JIS H 4100

جدول الف-۱۱- ترکیب شیمیایی آلمینیومهای تحت پوشش گروه JIS H 4100

سیلیسیم	آهن	مس	منگنز	منیزیم	کروم	روی	وانادیم، زیرکونیوم، نیکل، بور، غیره	تیتانیوم	مواد دیگر ^{a)}		آلومینیوم	کد آلومینیوم
									منحصر بفرد	کل		
0.20 max.	0.25 max.	0.04 max.	0.03 max.	0.03 max.	—	0.04 max.	V 0.05 max.	0.03 max.	0.03 max.	—	99.70 min.	1070
0.25 max.	0.35 max.	0.05 max.	0.03 max.	0.03 max.	—	0.05 max.	V 0.05 max.	0.03 max.	0.03 max.	—	99.60 min.	1060
0.25 max.	0.40 max.	0.05 max.	0.05 max.	0.05 max.	—	0.05 max.	V 0.05 max.	0.03 max.	0.03 max.	—	99.50 min.	1050
Si + Fe 0.95 max.		0.05 to 0.20	0.05 max.	—	—	0.10 max.	—	—	0.05 max.	0.15 max.	99.00 min.	1100
Si + Fe 1.00 max.		0.05 max.	0.05 max.	—	—	0.10 max.	—	0.05 max.	0.05 max.	0.15 max.	99.00 min.	1200
0.50 to 1.2	0.7 max.	3.9 to 5.0	0.40 to 1.2	0.20 to 0.8	0.10 max.	0.25 max.	b)	0.15 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	2014
0.50 to 0.9	0.50 max.	3.9 to 5.0	0.40 to 1.2	0.20 to 0.8	0.10 max.	0.25 max.	Zr + Ti 0.20 max. Ni 0.10 max.	0.15 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	2014A
0.20 to 0.8	0.7 max.	3.5 to 4.5	0.40 to 1.0	0.40 to 0.8	0.10 max.	0.25 max.	b)	0.15 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	2017
0.20 to 0.8	0.7 max.	3.5 to 4.5	0.40 to 1.0	0.40 to 1.0	0.10 max.	0.25 max.	Zr + Ti 0.25 max.	—	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	2017A
0.50 max.	0.50 max.	3.8 to 4.9	0.30 to 0.9	1.2 to 1.8	0.10 max.	0.25 max.	b)	0.15 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	2024
0.40 max.	0.7 max.	0.10 max.	0.05 to 0.40	—	—	0.30 max.	—	0.10 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	3102
0.6 max.	0.7 max.	0.05 to 0.20	1.0 to 1.5	—	—	0.10 max.	—	—	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	3003
0.50 max.	0.7 max.	0.10 max.	0.9 to 1.5	0.30 max.	0.10 max.	0.20 max.	Zr + Ti 0.10 max.	—	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	3103
0.6 max.	0.7 max.	0.05 max.	1.0 to 1.5	—	—	0.10 max.	—	—	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	3203

ادامه جدول الف-۱۱- ترکیب شیمیایی آلمینیوم‌های تحت پوشش گروه JIS H 4100

سیلیسیم	آهن	مس	منگنز	منیزیم	کروم	روی	وانتادیم، زیرکونیوم، نیکل، بور، غیره	تیتانیوم	ترکیب شیمیایی %			آلمینیوم
									مواد دیگر ^{a)}	منحصر بفرد	کل	
0.50 max.	0.7 max.	0.20 to 0.6	0.05 to 0.8	0.10 max.	0.10 max.	0.10 max.	-	0.10 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	3021
0.25 max.	0.40 max.	0.10 max.	0.10 max.	2.2 to 2.8	0.15 to 0.35	0.10 max.	-	-	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	5052
0.25 max.	0.40 max.	0.10 max.	0.50 to 1.0	2.4 to 3.0	0.05 to 0.20	0.25 max.	-	0.20 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	5454
0.40 max.	0.40 max.	0.10 max.	0.40 to 1.0	4.0 to 4.9	0.05 to 0.25	0.25 max.	-	0.15 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	5083
0.40 max.	0.50 max.	0.10 max.	0.20 to 0.7	3.5 to 4.5	0.05 to 0.25	0.25 max.	-	0.15 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	5086
0.30 to 0.7	0.50 max.	0.10 max.	0.03 max.	0.35 to 0.8	0.03 max.	0.10 max.	B 0.06 max.	-	0.03 max.	0.10 max.	Remain der	6101
0.50 to 0.9	0.35 max.	0.30 max.	0.50 max.	0.40 to 0.7	0.30 max.	0.20 max.	Mn + Cr 0.12 to 0.50	0.10 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	6005A
0.40 to 0.9	0.35 max.	0.35 max.	0.50 max.	0.40 to 0.8	0.30 max.	0.25 max.	Mn + Cr 0.50 max.	0.10 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	6005C (6N01)
0.30 to 0.6	0.10 to 0.30	0.10 max.	0.10 max.	0.35 to 0.6	0.05 max.	0.15 max.	-	0.10 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	6060
0.40 to 0.8	0.7 max.	0.15 to 0.40	0.15 max.	0.8 to 1.2	0.04 to 0.35	0.25 max.	-	0.15 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	6061
0.20 to 0.6	0.35 max.	0.10 max.	0.10 max.	0.45 to 0.9	0.10 max.	0.10 max.	-	0.10 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	6063
0.20 to 0.6	0.15 max.	0.20 max.	0.05 max.	0.45 to 0.9	-	0.05 max.	-	-	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	6463
0.7 to 1.3	0.50 max.	0.10 max.	0.40 to 1.0	0.6 to 1.2	0.25 max.	0.20 max.	-	0.10 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remain der	6082

ادامه جدول الف-۱۱- ترکیب شیمیایی آلومینیومهای تحت پوشش گروه JIS H 4100

سیلیسیم	آهن	مس	منگنز	منیزیم	کروم	روی	وانادیم، زر، کوئنیوم، نیکل، بور، غیره	تیتانیوم	ترکیب %			کد آلومینیوم
									مواد دیگر ^{a)}	منحصر بفرد	کل	
0.30 max.	0.35 max.	0.20 max.	0.30 max.	0.50 to 1.0	0.20 max.	5.0 to 6.5	Zr 0.05 to 0.25	0.20 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remainder	7003
0.30 max.	0.35 max.	0.20 max.	0.20 to 0.7	1.0 to 2.0	0.30 max.	4.0 to 5.0	V 0.10 max. Zr 0.25 max.	0.20 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remainder	7204 (7N01)
0.35 max.	0.40 max.	0.10 max.	0.20 to 0.7	1.0 to 1.8	0.06 to 0.20	4.0 to 5.0	Zr 0.08 to 0.20	0.01 to 0.06	0.05 max.	0.15 max.	Remainder	7005
0.35 max.	0.40 max.	0.20 max.	0.05 to 0.50	1.0 to 1.4	0.10 to 0.35	4.0 to 5.0	Zr 0.08 to 0.20	-	0.05 max.	0.15 max.	Remainder	7020
0.12 max.	0.15 max.	2.0 to 2.6	0.10 max.	1.9 to 2.6	0.04 max.	5.7 to 6.7	Zr 0.08 to 0.15	0.06 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remainder	7050
0.40 max.	0.50 max.	1.2 to 2.0	0.30 max.	2.1 to 2.9	0.18 to 0.28	5.1 to 6.1	c)	0.20 max.	0.05 max.	0.15 max.	Remainder	7075

Notes

- a) Other elements mean elements not given in the table, which are analysed at the discretion of the manufacturer, either when their existence is anticipated or when they may exceed the specified limit during routine analysis. "Individual" value means the component value of each element not given in the table. "Total" value means the sum of component values of individual elements.
- b) Zr + Ti may be 0.20 % or under by agreement between the purchaser and the manufacturer.
- c) Zr + Ti may be 0.25 % or under by agreement between the purchaser and the manufacturer.

پیوست ب
(آگاهی‌دهنده)
منابع مورد استفاده

- ۱- مبحث ششم مقررات ملی ساختمان ایران
- 2- JIS C8955, 2011: Design guide on structures for photovoltaic array
- 3- Book: Stahlschlüssel(Key to Steel), ISBN 3-922599-20-6, 2004
- 4- Software: Stahlschlüssel - Key to Steel, Version 4.0, 2004